

Norsk Regnesentral, Universitetet i Oslo og Norges forskningsråd
innbyr til seminar:

Løgn, forbannet løgn og statistikk

tirsdag 11. mai, 2004, Kl. 9.00-12.00
Norsk Regnesentral, Gaustadalléen 23, Blindern, Oslo

Konklusjoner basert på tall, sannsynlighetsregning og statistiske analyser blir brukt over alt. Daglig ser vi at feilaktig eller misvisende bruk av statistikk kan føre til de merkeligste konklusjoner, og store presseoppslag. Dette seminaret tar for seg de vanligste fallgruvene.

Seminaret er beregnet på journalister, redaktører, medie- og informasjonsmedarbeidere.

Vi tar opp følgende temaer:

- **Presentasjon av et tallmateriale:** Hvorfor presenteres tallmaterialer ofte feil? Skyldes det inkompetanse eller bevisst manipulering? Det er lett å lyve med tall ved å strekke eller kutte akser, ekstrapolere eller endre benevning.
- **Forholdet mellom populasjon og utvalg:** Hvorfor kan vi ikke stole på Holmgang og webbaserte spørreundersøkelser? Hva er et representativt utvalg? Når en psykolog har dybdeintervjuet 10 personer, kan da resultatene generaliseres?
- **Usannsynlige begivenheter** – skjer ofte faktisk! Ofte observeres tilsynelatende unaturlig opphopninger av sykdommer, f.eks. av en lungesykdom i en liten kommune. Skyldes dette en årsakssammenheng eller tilfeldigheter? Hva med kriminalsaker og bruk av DNA som bevismateriale? Hva med Lotto? Du vinner neppe, men sannsynligheten for at en eller annen gjør det er stor! Noen vinner milliongevinsten flere ganger....
- **Korrelasjon og kausalitet** – er ikke det samme. Det er en klar matematisk sammenheng mellom nedgang i storkebestand og barnefødsler i Danmark, men neppe en kausal sammenheng. Et australsk-newzealandsk forskerteam har vist at den tryggeste av alle bilfarger er sølv, men at dersom du har brun bil, så er du mer utsatt for ulykker. En norsk klassiker er at etablering av gangfelt gir flere ulykker. Hvordan skal vi forholde oss til slike resultater?
- **Hva er egentlig statistikk?** Handler det bare om tabeller, grafer, sannsynligheter og metoder for fusking og forvrenging? Dersom du enig, skal vi få deg på bedre tanker!

For mer informasjon om kursinnhold, se baksiden av dette arket eller <http://www.nr.no/kurs/>.

Påmelding til Xenj Kristine Dimakos tlf: 22852648, Anders Løland tlf 22852664 eller via email: kurs@nr.no. Vi arrangerer flere kurs, så husk angi kursets navn.

Pris: kr 1500. Hvis flere fra samme bedrift, kr 1000 fra og med andre deltager.

Innbetaling: Til konto **8200.01.48888**

Program

- 09.00 – 09.15 **Hvorfor dette seminaret?**
Innledning v/forsknings sjef André Teigland, NR
- 09.15 – 09.40 **Hvordan (ikke) presentere et tallmateriale**
v/seniorforsker Xenia Kristine Dimakos, NR
- 09.40 – 09.50 **Pause m/kaffe**
- 09.50 – 10.15 **Populasjon og utvalg**
v/professor Tore Schweder, NR og Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo
- 10.15 – 10.40 **Sannsynligheten av det usannsynlige**
v/professor Ørnulf Borgan, Matematisk institutt, Universitetet i Oslo
- 10.40 – 10.55 **Pause m/kaffe**
- 10.55 – 11.20 **Korrelasjon eller kausalitet?**
v/forsknings sjef André Teigland, NR
- 11.20 – 11.45 **Beslutninger under usikkerhet**
v/professor Bent Natvig, NR og Matematisk institutt, Universitetet i Oslo
- 11.45 – 12.00 **Oppsummering og diskusjon**

Vel møtt til et tankevekkende og innholdsrikt seminar!

Norsk Regnesentral (NR) er et forskningsinstitutt med et av Europas største fagmiljøer for statistisk modellering. På NR er vi 40 personer som jobber med statistisk og matematisk modellering for en rekke kunder. Vi finner sammenhenger i data, bygger systemer og bidrar til at beslutninger tas på et best mulig grunnlag. Risikoanalyser, logistikk, estimering av fiskebestander, trafikkteiling, klimaovervåking og reservoarmodellering er eksempler på våre anvendelsesområder. NR har tidligere holdt flere kurs for olje-, finans- og forsikringsbransjen.